

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

Prateći dokument

Zagreb, travanj 2008.

Sadržaj:

1. Uvod	3
2. Pregled razvojnih ciljeva službene statistike.....	3
3. Pregled glavnih rezultata službene statistike	6
4. Pregled najvažnijih infrastrukturnih i razvojnih aktivnosti.....	6
5. Pregled ukupno potrebnih resursa iz državnog proračuna Republike Hrvatske.....	6

1. Uvod

Državni zavod za statistiku, u skladu sa Zaključkom Vlade Republike Hrvatske od 16. siječnja 2003., izradio je Prijedlog načina utvrđivanja potreba korisnika za statističkim podacima i načina pripreme Programa statističkih aktivnosti. Spomenuti dokument sadrži temelje za izradu Programa statističkih aktivnosti, uspostavljanje sustava za praćenje korisničkih potreba, sadržaj Programa statističkih aktivnosti te postupak određivanja korisničkih potreba i pripreme Programa statističkih aktivnosti (dalje u tekstu: Program).

Prema Zakonu o službenoj statistici (NN, br. 103/03.), prijedlog Programa izrađuje Državni zavod za statistiku u suradnji s drugim nositeljima službene statistike za razdoblja koja su istovjetna razdobljima u Europskome statističkom programu Europske unije.

Polazna osnova za izradu prijedloga Programa statističkih aktivnosti jest Strategija razvitka službene statistike Republike Hrvatske 2004. – 2012. Radi izvršavanja Programa donosi se Godišnji provedbeni plan za svaku godinu na koju se Program odnosi.

Pri sastavljanju Programa statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2008. – 2012. vodilo se računa o potrebama korisnika te o zahtjevima Europske unije koji su navedeni u dokumentu *Statistical Requirements Compendium 2006*.

Mehanizmi za praćenje korisničkih potreba jesu statistički savjetodavni odbori, Radna grupa za izradu prijedloga Strategije razvitka službene statistike i Programa statističkih aktivnosti te Statistički savjet Republike Hrvatske.

Na početku 2003. Državni zavod za statistiku (dalje u tekstu: Zavod) prvi je put osnovao statističke savjetodavne odbore, i to za sljedeća statistička područja:

1. Registri i klasifikacije
2. Statistika stanovništva
3. Statistika rada
4. Statistika obrazovanja, kulture, istraživanja i razvoja, socijalne skrbi i sporta
5. Statistika životnog standarda
6. Statistika pravosuđa i uprave
7. Statistika industrije i energije
8. Statistika građevinarstva
9. Statistika distributivne trgovine, ugostiteljstva i turizma
10. Statistika transporta i komunikacija
11. Statistika robne razmjene s inozemstvom
12. Statistika poljoprivrede, šumarstva i ribarstva
13. Statistika zaštite čovjekove okoline
14. Statistika cijena
15. Statistika nacionalnih računa, financijske i monetarne statistike.

Članovi statističkih savjetodavnih odbora jesu predstavnici državnih tijela, znanosti, gospodarstva i komora te pojedinci i civilne udruge. Odborima predsjedaju pomoćnici ravnatelja Zavoda odgovorni za određeno statističko područje. U rad odbora uključeno je 78 različitih institucija. Raznolikost institucija omogućila je Zavodu bolji uvid u nacionalne i međunarodne potrebe za statističkim proizvodima.

U radu Radne grupe za izradu prijedloga Strategije razvitka službene statistike Republike Hrvatske i prijedloga Programa statističkih aktivnosti Republike Hrvatske sudjeluju predstavnici Državnog zavoda za statistiku i još 16 drugih nositelja službene statistike.

Statistički savjet Republike Hrvatske jest savjetodavno i stručno tijelo za strategijska pitanja službene statistike, a osnovano je kako bi se korisnicima, znanosti i široj javnosti omogućio utjecaj na Program.

Budući da se Program izrađuje u skladu s potrebama korisnika, moguće ga je mijenjati i dopunjavati kako bi se uključili naknadni zahtjevi korisnika za statističkim podacima. Izmjene i dopune Programa provode se u skladu s odredbama Zakona o službenoj statistici.

2. Pregled razvojnih ciljeva službene statistike

U Strategiji razvitka službene Statistike Republike Hrvatske 2004. – 2012. navedena su strategijska područja i strategijski ciljevi te pojedinačni ciljevi u razdoblju do 2012. Program statističkih aktivnosti 2008. – 2012. usmjeren je na realizaciju strategijskih ciljeva i pojedinačnih ciljeva do kraja razdoblja na koji se odnosi Strategija.

Statistički registri

Najvažniji cilj u ovom području jest razvitak i podizanje kvalitete podataka Statističkoga poslovnog registra, koji je temelj za provedbu većine istraživanja u poslovnim i drugim statistikama, a od iznimne je važnosti i za nacionalne račune. U 2008. planira se uspostaviti veza Statističkoga poslovnog registra s Registrom poljoprivrednih gospodarstava te Statistički poslovni registar dopuniti slobodnim zanimanjima i lokalnim jedinicama. U 2009. planiraju se obuhvatiti svi sektori gospodarstva i uvesti podaci o skupinama poduzeća. U 2008. provede će se početna, a u 2009. konačna alokacija poslovnih subjekata po institucionalnim sektorima.

Također se predviđa uspostava ostalih prijeko potrebnih statističkih registara, a to su registri stanovništva, zaposlenih te stanova i zgrada.

Klasifikacije

U ovom području glavni je cilj usklađivanje svih specifičnih klasifikacija prema klasifikacijama NKD (Nacionalna klasifikacija djelatnosti) i KPD (Klasifikacija proizvoda po djelatnostima). Usklađivanje tih klasifikacijskih sustava omogućit će uspoređivanje podataka iz različitih istraživanja i međunarodne usporedbe.

Od 1. siječnja 2008. u statističkim istraživanjima primjenjivat će se Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007. – NKD 2007. – koja odgovara međunarodnom standardu NACE Rev. 2, kao i Klasifikacija proizvoda po djelatnostima – KPD 2007. – koja odgovara međunarodnom standardu CPA 2008.

Na osnovi Nacionalne klasifikacije prostornih jedinica za statistiku usklađene s klasifikacijom Europske unije NUTS, od 2008. predviđa se uvođenje i primjena te klasifikacije u provedbi statističkih istraživanja.

Poslovne statistike

Razvojni su ciljevi tih statistika, prije svega:

- uspostava konzistentnog sustava strukturnih poslovnih statistika harmoniziranoga s Europskom unijom
- usklađivanje nacionalnog sustava kratkoročnih poslovnih statistika sa statističkim sustavom Europske unije i proizvodnja svih kratkoročnih poslovnih informacija za brzu i pouzdanu analizu poslovnog ciklusa i korekciju tekuće ekonomske politike
- uspostavljanje i ustrojavanje novog sustava nacionalnih energetske statistika prema konceptu Europske unije, koji će osigurati strukturne i kratkoročne informacije o proizvodnji, potrošnji i cijenama po vrstama energije, o obnovljivim izvorima energije, učinkovitosti nacionalnoga energetskeg sektora i njegovu restrukturiranju, o subjektima uključenima u opskrbu, trgovinu i distribuciju energije sve do izračuna energetske statističke bilance prema konceptu Europske unije i nacionalnoj strategiji razvoja energetskeg sektora
- uspostavljanje sustava transportne statistike prema konceptu Europske unije koji će osigurati međunarodno usporedive statističke podatke za potrebe prometne politike.

Statistika robne razmjene s inozemstvom

Jedan od važnijih zadataka pri uključivanju Republike Hrvatske u Europsku uniju jest praćenje robne razmjene s inozemstvom. Stoga će se u sustav službene statistike Republike Hrvatske uvesti novo istraživanje Intrastat za praćenje robne razmjene zemalja članica Europske unije na osnovi izvještaja poslovnih subjekata koji sudjeluju u toj razmjeni te nastaviti praćenje robne razmjene s trećim zemljama na osnovi carinskih deklaracija. U pripremi za uvođenje novoga statističkog istraživanja o robnoj razmjeni s inozemstvom bit će potrebno primijeniti propise i metodologiju Europske unije te na razini Republike Hrvatske odrediti zakonsku regulativu, nositelje i izvršitelje poslova i zadataka vezanih za Intrastat.

Statistika poljoprivrede

Glavni cilj statistike poljoprivrede jest dobivanje kvalitetnih, pouzdanih i međunarodno harmoniziranih podataka nužnih za potrebe agrarne politike, mjera zaštite okoliša te planiranje i provođenje politike održivog razvoja na regionalnoj i nacionalnoj razini.

Radi poboljšanja statistike tog područja Zavod sudjeluje u višekorisničkom programu PHARE 2005 sa šest projekata, kao i nacionalnom programu PHARE 2005 s jednim projektom.

Socijalne statistike

Glavni cilj socijalnih statistika jest sustavno i trajno omogućavanje uvida u dinamične promjene društva putem službenih statističkih podataka i pokazatelja. Stoga će se u statističkom praćenju uskladiti i dopuniti postojeći podaci o stanovništvu, tržištu rada, obrazovanju, kulturi, istraživanju i razvoju, osobnoj potrošnji, socijalnoj zaštiti, pravosuđu i upravi na način koji će osigurati konzistentan sustav socijalnih statistika harmoniziran s Europskom unijom.

Radi postizanja tog cilja razvit će se novi statistički proizvodi kao što su:

- broj i teritorijalni razmještaj stanovništva prema demografskim obilježjima te broj kućanstava i stanova iz Popisa 2011.; podaci o vanjskoj migraciji prema međunarodnim definicijama o migracijama
- godišnje procjene troškova rada, indeks troška rada (LCI) i podaci o strukturi plaća (SES) prema demografskim i ekonomskim obilježjima zaposlenih
- Anкета o radnoj snazi s tromjesečnim podacima na razini Republike Hrvatske, rezultatima na razini NUTS 2 i podacima Ad hoc modula definiranim prema regulaciji Eurostata
- podaci o obrazovanju odraslih osoba te kontinuiranom strukovnom obrazovanju i usavršavanju
- podaci o karijerama doktora znanosti
- podaci o inovacijama proizvoda i procesa, o patentima kao indikatorima znanosti i tehnologije, te podaci o zaposlenima u znanosti i tehnologiji; Podaci o proračunskim izdvajanjima u istraživanju i razvoju, o tehnološkoj bilanci plaćanja te podaci o visokotehnološkom sektoru
- indikatori siromaštva, pokazatelji raspodjele dohotka privatnih kućanstava, pokazatelji socijalne isključenosti i drugi pokazatelji o životnim uvjetima privatnih kućanstava; podaci o primicima i izdacima za socijalnu zaštitu i o korisnicima socijalne zaštite prema ESSPROS-u
- podaci o žrtvama kriminala, podaci o nasilju nad ženama, pokazatelji organiziranog i gospodarskoga kriminala i različitim oblicima kaznenih djela.

Makroekonomske statistike

Glavni cilj u području makroekonomskih statistika jest uvođenje izračuna tromjesečnog BDP-a prema proizvodnom i potrošnom pristupu u tekućim i stalnim cijenama na načelu čiste djelatnosti umjesto na institucionalnom načelu, kako se sada radi. Uz tromjesečni, izračunavat će se i godišnji BDP prema proizvodnom, potrošnom i dohodovnom pristupu u tekućim i stalnim cijenama na načelu čistih djelatnosti. Također će se pratiti i tekući računi te računi akumulacije.

Jedan od važnih ciljeva, posebno s obzirom na očekivano pridruživanje Republike Hrvatske Europskoj uniji, jest izračunavanje BDP-a na regionalnoj razini. BDP će se izračunavati na razinama NUTS 2 i NUTS 3 te će se tako postići usporedivost s regijama Europske unije prema standardnim i općeprihvaćenim metodologijama. U taj cilj uključeni su i računi kućanstava.

Strateški ciljevi razvitka makroekonomskih statistika koji će se realizirati u sljedećemu programskom razdoblju uključuju i izračun tablica ponude i uporabe te simetrične input-output tablice za Republiku Hrvatsku u tekućim i stalnim cijenama.

Radi poboljšanja uvida u dinamiku promjena na strani potrošnje, u skladu s uobičajenom praksom zemalja Europske unije, uspostaviti će se praćenje indeksa potrošačkih cijena kao nacionalni i kao harmonizirani model.

Važna područja za Republiku Hrvatsku jesu sektori energije, turizma i ekologije. U tim sektorima uspostaviti će se satelitski računi i provoditi potrebna statistička istraživanja koja će omogućiti uvid i u posredne utjecaje tih djelatnosti na funkcioniranje cijelog društva.

Uredi državne uprave u županijama i upravno tijelo Grada Zagreba nadležni za poslove službene statistike

Uredi državne uprave u županijama i upravno tijelo Grada Zagreba nadležni za poslove službene statistike određeni su Zakonom o službenoj statistici kao nositelji službene statistike Republike Hrvatske.

Jedan od važnih ciljeva jest jasno određivanje njihove uloge u sljedećemu programskom razdoblju, a osobito njihovo sudjelovanje u svim aktivnostima koje obavljaju nositelji službene statistike u Republici Hrvatskoj.

3. Pregled glavnih rezultata službene statistike

Pregled glavnih rezultata službene statistike dan je u tablici statističkih proizvoda. Kako bi službena statistika Republike Hrvatske mogla u svakom trenutku ustanoviti stupanj usklađenosti sa zahtjevima EU-a, potpuno je preuzeta struktura Eurostatova dokumenta *Statistical Requirements Compendium 2006*, koji ujedno sadržajno odgovara sadržaju 1. stupca Programa statističkih aktivnosti. U 2. stupcu navedeni su odgovorni nositelji službene statistike, a u 3. stupcu dan je opis statističkih proizvoda u skladu sa zahtjevima EU-a, ali i s nacionalnim potrebama. U istom stupcu navedena je i razina diseminacije statističkih proizvoda (razina agregiranja odnosno objavljivanja podataka) s obzirom na prostor, NKD ili drugu relevantnu klasifikaciju.

U tablici statističkih proizvoda navedeni su i administrativni registri koji su nužan temelj za razvitak statističkih proizvoda opisanih u nastavku.

Službenim statističkim podacima smatraju se samo podaci koje objavljuju u ovom dokumentu određeni nositelji službene statistike. Posebno su označeni administrativni izvori podataka koji služe za potrebe službene statistike.

4. Pregled najvažnijih infrastrukturnih i razvojnih aktivnosti

Najvažnije infrastrukturne i razvojne aktivnosti također se vide iz tablice statističkih proizvoda. Ponajprije se odnose na registre, klasifikacije i provedbu važnih popisa. Kao najvažnije možemo istaknuti:

- razvitak Statističkoga poslovnog registra i Registra poljoprivrednih gospodarstava
- uspostava statističkih registara stanovništva, zaposlenih te stanova i zgrada
- primjena Nacionalne klasifikacije djelatnosti 2007. – NKD 2007. i Klasifikacije proizvoda prema djelatnostima – KPD 2007.
- Uvođenje i primjena Nacionalne klasifikacije prostornih jedinica za statistiku
- Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011.

5. Pregled ukupno potrebnih resursa iz državnog proračuna Republike Hrvatske

U Programu statističkih aktivnosti treba dati pregled svih resursa potrebnih za provedbu statističkih aktivnosti u sljedećemu programskom razdoblju koji će se financirati iz državnog proračuna Republike Hrvatske. Nije potrebno navoditi resurse namijenjene aktivnostima koje se odnose na redovite poslove pojedinih državnih tijela i koje se financiraju neovisno o potrebama statističkog sustava (primjerice uspostava i vođenje Registra prostornih jedinica u Državnoj geodetskoj upravi). Isto tako, ne treba navoditi troškove institucija kao što su Hrvatska narodna banka i Financijska agencija jer se ne financiraju iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

Ukupni resursi iz državnog proračuna Republike Hrvatske potrebni Državnom zavodu za statistiku za provedbu Programa statističkih aktivnosti jesu:

Godina	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Sredstva	Ukupni proračun iz svih izvora 98 332 546,00 kn	Ukupni proračun iz svih izvora 95 203 003,00 kn	Ukupni proračun iz svih izvora 89 789 930,00 kn	*	*

* U skladu sa smjernicama Vlade Republike Hrvatske o ekonomskoj i fiskalnoj politici za sljedeće trogodišnje razdoblje i prema uputama Ministarstva financija